

Tocar i cridar com a telefonar

J. Leonardo Giménez

“Tocar” és un dels verbs de més rendibilitat de significats té en la nostra llengua; no tant com “fer”, però se li acosta. A més, en la parla valenciana en té més que en altres variants del nostre idioma. Per exemple, en els sentits de ‘fer tocs, pegar cops en una porta, en una finestra, etc., perquè algú òbriga’, acció que a Catalunya, almenys en gran part del seu territori, en diuen “trucar”. Una altra acceptió nostrada del verb “tocar” és la de ‘parlar per telèfon’, que els lletraferits “pata negra” i l’artificios valencià de llibre no accepten, fidels al seu principi que ningú parla bé. Josep Lluís Navarro, que a la seua condició de traductor i corrector de sòlida formació, té afegida la de xafar terra i saber en quin lloc i en quin temps viu, sociolingüísticament, va presentar en l’última de les jornades que anualment fa **Taula de Filologia Valenciana** una comunicació molt realista titulada “Els verbs *tocar* i *cridar* com a sinònims de *telefonar*”. El títol ja indica l’observació i el reconeixement de l’ús real que els parlants fem per a l’acció de raonar per telèfon. El fonamentalisme noucentista, dogmàtic com era, castrador de la varietat i, per tant, de la sinonímia, disposà que ni “trucar per telèfon” es poguera dir ni escriure; després ja es va acceptar que eixe verb tinguera l’acceptió de “telefonar”, però no “tocar”, perifèric com és, en eixa acceptió, i això era massa. Però el DV (Lacreu, GV, IIFV, Bromera) el va incloure com a “trucar”, com el SALT i, des de fa molts més anys, el DCVB, que cita Ramon Llull, que es veu que ja tocava a les portes i a les finestres en les seues croades particulars. Per tant, per extensió, com passa amb “trucar”, podem telefonar o tocar per telèfon tranquil·lament, i el que farem serà ‘raonar o parlar per telèfon o posar en marxa l’aparell telefònic per a comunicar-nos amb qui tinguem necessitat’. Josep Lluís Navarro també cridava l’atenció sobre l’ús real i popular de “cridar”, en el sentit telefònic, i deia que l’equivalent de “cridar” en la resta de llengües romàniques s’usa com a sinònim de “telefonar”. Considere que no és interferència ni calc, sinó una creació paral·lela de la castellana, però pròpia, al costat de “telefonar” i “tocar per telèfon”.